OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Vastine

26.10.2023

VN/20657/2023
VN/20657/2023-OKM-18

Eduskunnan hallintovaliokunta

Viite Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta (HE 47/2023 vp)

Vastine

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä vastinetta valtiovarainministeriön, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallituksen, Suomen ortodoksisen kirkon kirkollishallituksen ja AKI-liitot ry:n lausunnoista. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa vastineenaan kunnioittavasti seuraavaa.

Evankelis-luterilainen kirkko

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnille ennen vuotta 2016 maksettavan yhteisöverotuoton osuuden katsottiin olevan korvausta osin myös seurakuntien hoitamien yhteiskunnallisten tehtävien hoitamisesta. Yhteisöverotuoton osuus oli kuitenkin seurakunnille vaikeasti ennustettava rahoitusmuoto, sillä se saattoi yhteisöverokannan, seurakuntien jakoosuuden ja yritysten tulokehityksen johdosta vaihdella vuosittain merkittävästikin. Rahoitus saattoi siis myös vähentyä.

Vuodesta 2016 alkaen käytössä olleessa evankelis-luterilaisen kirkon hoitamien yhteiskunnallisten tehtävien rahoitusta koskevassa mallissa rahoituksen taso on säilynyt vuosina 2016–2019 samassa tasossa (114 miljoonaa euroa) ja vuodesta 2020 alkaen noussut kuluttajahintaindeksin nousun myötä vuosittain 1,4-3,8 miljoonalla eurolla. Kuluvana vuonna rahoituksen määrä on vajaa 122,7 miljoonaa euroa. Rahoituksen määrä on siis vuodesta 2016 alkaen ollut sekä ennustettava että vuodesta 2020 alkaen myös nousuuntainen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että valtiontalouden vaikeasta tilanteesta johtuen hallitus esittää useita yhteiskunnan eri sektoreita koskevia sopeutustoimia, joiden kaikkien tarkoituksena on vahvistaa julkista taloutta ja kääntää velkaantumiskehitys tasolle, jota hyvinvointiyhteiskunnan turvaaminen edellyttää. Sopeutustoimet kohdistuvat laajasti eri yhteiskunnallisiin tehtäviin, ja evankelis-luterilaisen kirkon hoitamat yhteiskunnalliset tehtävät ovat osa tätä kokonaisuutta.

Ministeriö painottaa, että esityksessä ei ehdoteta kirkon valtionrahoituksen indeksien jäädyttämistä, vaan vain yhden prosenttiyksikön indeksijarrua, jolloin rahoituksen määrä siis edelleen jatkaisi nousuaan vuosittain kuluttajahintaindeksin muutosten myötä. Kirkkolain (652/2023) 3 luvun 36 § edellyttää, että hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista peritään maksut, joiden määräämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Kirkko voi ennakoida valtion rahoituksen määrän muutoksia myös muilla tavoin.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 135 9335 +358 9 135 9335	kirjaamo.okm@gov.fi

Ortodoksinen kirkko

Ortodoksinen kirkko toteaa lausunnossaan, että vuonna 2022 kyseiselle kirkolle maksettu valtionavustus (2 652 000 euroa) kattoi noin 35 prosenttia kirkon kuluista. Kirkon jäsenmäärän ollessa kyseisenä vuonna 56 576, valtionavustuksen jäsenkohtaiseksi määräksi saadaan mainitun vuoden osalta 46,88 euroa. Samana vuonna rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien toimintaan maksettavien valtionavustusten jäsenkohtainen määrä oli 7,55 euroa. Ortodoksiselle kirkolle myönnettävän valtionavustuksen määrä on näin ollen selkeästi suurempi kuin rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille myönnettävien avustusten. Evankelis-luterilaisen kirkon toimintamenoihin ei myönnetä lainkaan valtionavustusta.

Edellä todetun perusteella voidaan todeta, että ortodoksista kirkkoa ei ole asetettu valtionavustuksen määrän osalta muita uskonnollisia yhdyskuntia huonompaan asemaan, eikä esitys siten loukkaa yhdenvertaisuutta. Ortodoksiselle kirkolle myönnettävän valtionavustuksen määrä on perustunut kirkolle aiemmin tulleen yhteisöverotuoton jako-osuuden määrään. Määrärahan mitoituksen perusteeksi asetettiin kirkollishallituksen, hiippakuntahallinnon ja ortodoksisen seminaarin ylläpidosta valtiolle aiheutuneiden menojen ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnille ja laitoksille myönnettyjen valtionavustusten määrä sekä niiden arvioitu kustannustason muutos.

Hallitusneuvos Hanna Kiiskinen

Jakelu Hallintovaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Westerholm
OKM KPE Kansliapäällikön esikunta, Anita Lehikoinen